

K.K.T.C. TARIM STRATEJİ BELGESİ
(2016–2020)

TEMMUZ 2016

İÇİNDEKİLER

- 1. Giriş**
- 2. K.K.T.C. Tarım Vizyonu**
- 3. Stratejik Alanlar**
- 4. SWOT Analizi**
- 5. Stratejik Alanlara Yönelik Amaçlar, Strateji ve Araçlar**
- 6. K.K.T.C. Tarım Stratejisi Eylem Planı**

1.GİRİŞ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde tarım sektörü ekonomide önemli bir sektör olup, ülke ekonomisine üretim, ihracat ve istihdam olmak üzere çeşitli şekillerde katkıda bulunmaktadır. Ülkede yaratılan GSMH içinde tarımın payı giderek azalmasına rağmen son yıllarda % 6 dolayındadır. Tarım ürünleri ile tarıma dayalı sanayi ürünleri ihracatı ülkenin toplam ihracatının yaklaşık %87'sini oluşturmaktadır. Toplam istihdam içinde tarım sektörünün payı yaklaşık % 4 civarındadır.

KKTC Tarım Strateji Belgesi'nin oluşturulmasına katkı sağlamak üzere 1-2 Temmuz 2010 tarihlerinde Lefkoşa'da "K.K.T.C.'de Tarım Stratejileri Geliştirme" çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştay, T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Yardım Heyeti Başkanlığı ile K.K.T.C. Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'nın işbirliği ve T.C. Ziraat Bankası ile Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesinin katkılarıyla düzenlenmiştir. Çalıştayı sonunda; K.K.T.C.'de Tarım Stratejilerini geliştirmek için K.K.T.C. tarımının avantaj ve dezavantajları, K.K.T.C. Tarım vizyonu, mevcut uygulamaların neden olduğu sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin yer aldığı bir sonuç raporu hazırlanmıştır.

Hazırlanan bu rapor çalışmaya zemin kabul edilerek, geçen süre içinde tarım sektöründe yaşanan değişiklikler değerlendirilerek güncellenmiş ve KKTC Tarım Strateji Belgesi hazırlanmıştır.

K.K.T.C. Tarım Strateji Belgesi altı ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde strateji belgesinin hazırlanması sürecinde izlenen yol hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde, K.K.T.C. tarım vizyonu yer almaktadır. Bu belgedeki stratejik alanların oluşturulmasında "K.K.T.C.'de Tarım Stratejileri Geliştirme" çalıştayında katılımcıların görüşleri de dikkate alınarak tarım vizyonu oluşturulmuştur.

Üçüncü bölümde, K.K.T.C. tarımı için önemli olduğu belirlenen dört stratejik alana yer verilmiştir.

K.K.T.C. Tarım Strateji Belgesi'nin dördüncü bölümünde K.K.T.C. tarım sektörü için yapılan bir SWOT analizi yer almaktadır. Bu SWOT analizinde K.K.T.C.'nin içsel ve dışsal koşulları dikkate alınarak, tarım sektörünün güçlü ve zayıf yönleri ile sektöre yönelik fırsat ve tehditler her bir stratejik alan için ayrı ayrı ele alınmıştır.

Strateji belgesinin beşinci bölümünde belirlenen stratejik alanlara yönelik olarak amaç, strateji ve araçlar ortaya konmuştur. Belgenin son bölümünde ise eylem planı yer almaktadır. Eylem

planında, stratejik amaç ve araçlara yönelik eylemler ile bunları gerçekleştirecek kurumlar ve gerçekleşme tarihlerine yer verilmiştir.

2. K.K.T.C. TARIM VİZYONU

Temel ürünlerde kendine yeterli, markaya dayalı ihracat odaklı, ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğe sahip bir tarım sektörü oluşturmaktır.

3. STRATEJİK ALANLAR

K.K.T.C tarımına ilişkin dört stratejik alan belirlenmiştir. Bunlar;

1. Arz güvenliği ve gıda güvenilirliği
2. Kırsal kalkınma
3. Doğal kaynaklar
4. Kurumsal yapı

4.SWOT ANALİZİ

Stratejik Alanlar	Güçlü Yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Arz Güvenliği ve Gıda Güvenilirliği	<ul style="list-style-type: none">-Erkenci ürünler üretebilme-Ada ülkesi olması nedeniyle hastalık ve zararlılardan korunma kolaylığı-Yöresel ürünlerin varlığı	<ul style="list-style-type: none">-Tarım işletmelerinin küçük olması-Gıda güvenilirliği ve kalitesine ilişkin hukuksal ve kurumsal yetersizlik-Girdi fiyatlarının yüksekliği-Nitelikli ve ucuz işgücünün bulunmaması-Bilgi ve sermaye yetersizliği	<ul style="list-style-type: none">-Örtü altı tarım potansiyelinin yüksek olması-Organik tarımın yaygınlaştırılabilmesi için uygun koşullar- Coğrafi konumu-Askeri ve eğitim sektörünün talebi	<ul style="list-style-type: none">-İzolasyonların olması-Tarımsal girdilerde dışa bağımlı olma-Tarım politikalarında sürekliliğin olmaması
Kırsal Kalkınma	<ul style="list-style-type: none">-Üreticilerin eğitim ve bilinç seviyesinin yüksekliği-Genç Üreticilerin sayısındaki artış.	<ul style="list-style-type: none">- Üreticilerin tarımda üretimi yönlendirme açısından örgütlü olmaması ve mevcut çiftçi örgütlerinin ekonomik alandaki (üretim ve pazarlama) etkinsizliği	<ul style="list-style-type: none">-Turizm ve agroturizm potansiyeli-Dış kaynaklı hibe ve krediler	<ul style="list-style-type: none">-Küçük işletmelerin tasfiyesi-Kırsal alandaki aktif nüfusun azalması.
Doğal Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none">-İklim avantajı	<ul style="list-style-type: none">-Su kaynaklarının yetersiz olması	<ul style="list-style-type: none">-Türkiye'den gelen suyun üretim kapasitesine yapacağı katkı	<ul style="list-style-type: none">-Tarım topraklarının amaç dışı kullanımı-Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının aşırı kullanımı
Kurumsal Yapı	<ul style="list-style-type: none">-Üreticiyi ve imalatçıyı fiyat dalgalanmalarına karşı koruyan kurumların bulunması	<ul style="list-style-type: none">-Bazı ürün ve girdi piyasalarında tekelci yapının hâkimiyeti-İşleme tesislerinin yetersizliği ve soğuk depoların enerji maliyetlerinin yüksekliği-Üretimin geliştirilmesi ve yönlendirilmesi için danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği.	<ul style="list-style-type: none">-Rekabetin olması durumunda, piyasada rol oynayabilecek kurumve kuruluşların varlığı	<ul style="list-style-type: none">-Tarıma verilen desteklerin üretici baskısı ile üretim planlamasını zorlaştırması

5. STRATEJİK ALANLARA YÖNELİK AMAÇ, STRATEJİ VE ARAÇLAR

A. ARZ GÜVENLİĞİ VE GIDA GÜVENİLİRLİĞİ

Amaçlar:

1. Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaliteye dayalı üretim artışı ile arz güvenliği ve gıda güvenilirliğinin sağlanması,
2. Üretim maliyetlerini azaltıcı ve teknolojik gelişimi hızlandırıcı tedbirlerin uygulamaya konulması yoluyla üreticilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi, istikrarının sağlanması ve rekabet düzeylerinin yükseltilmesi ile tüketiciye de uygun fiyattan ve yeterli gıdanın sağlanması,
3. İşleme sanayinin rekabet edebilirliğini artırıcı nitelikte uygun ve kaliteli ham maddenin temin edilmesi ile tüketici tercihlerinin karşılanması amacıyla yönelik tedbirlerin alınması.

Stratejiler:

- Üretim hedeflerinin belirlenmesi, kontrol edilebilir ve izlenebilir bir tarım sektörünün oluşturulması,
- Ucuz, kaliteli ve çevre dostu girdilerin üretim ve kullanımının geliştirilmesi,
- Sürdürülebilir tarımsal üretim yöntemleri ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması. Bu yöntemlerle üretilen ürünlere yönelik tüketici talebinin artırılması,
- Katma değeri yüksek ürünlerin ve diğer sektörlerin ihtiyacı olan rekabet gücü yüksek ürünlerin geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi ve üretiminin teşvik edilmesi,
- Süt piyasasında denge ve istikrarın sağlanması, süt kalitesinin artırılması,
- Narenciyede Türkiyeden gelen suyun kullanımı ile verim ve kalitenin artırılması, hasat döneminin yıl içine yayılarak ihracatın geliştirilmesi,
- Et piyasasında denge ve istikrarın sağlanması, et kalitesinin artırılması,
- Zeytin ve zeytinyağı üretiminin ihracata yönelik olarak geliştirilmesi,
- Harup üretiminin artırılması işlenerek katma değer yaratılması ve ihracat imkanlarının artırılması.
- Kaliteli yem bitkileri üretiminin yaygınlaştırılması,

- Sertifikalı tohum ve fidan üretiminin ve kullanımının geliştirilmesi,
- Yaş meyve ve sebze üretiminin geliştirilmesi ve pazarlama sisteminin iyileştirilmesi,
- Su ürünleri avcılığı ve üretiminin artırılması,
- Gıda ve yem üretim standartlarının uluslararası standartlara uyumunun sağlanarak, kontrol ve denetimlerinin etkinleştirilmesi,
- Tarımsal üretime yönelik olarak piyasa mekanizmalarını bozmayacak destekleme araçlarının uygulanması,
- Öncelikli AR-GE alanlarının belirlenmesi,
- Tarımsal yayım hizmetlerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi,
- Tarımsal sigorta sisteminin ve risk yönetiminin etkinleştirilmesi,
- Tarım sektörünün finansmanında, piyasanın rekabet koşullarına hazırlanması ve kooperatiflerinin kredi açısından etkinliğinin artırılması,
- Üretici kooperatiflerinin piyasalardaki rolünün güçlendirilmesi.

Araçlar:

Verilecek desteklerin üretim planlamasına olanak sağlayacak şekilde üretim dönemi öncesinde belirlenerek aşağıdaki destek araçlarından yararlanılması önerilmektedir.

1)DGD Ödemeleri (Üreticiyi destekleme ve sektörün kayıt altına alınması amacıyla):

DGD ödemelerinin küçük ve orta ölçekli aile işletmelerine verilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede kırsalda istihdam sağlanmış olacaktır. DGD ödemelerinin bazı ürünlerde verim ve kalite ile ilişkilendirilmesi desteklemenin etkinliğini artıracaktır. Ayrıca, DGD ödemelerinin doğal kaynakları korumak amacıyla, çevre ve insan sağlığına duyarlı üretimi teşvik edecek şekilde verilmesi gerekmektedir. Destek miktarlarının Bütçe yılı başında belirlenip açıklanması ve ödemelerin belirlenen tarihlerde yapılması gerekmektedir.

2)Prim Ödemeleri (Üretim hedefleri doğrultusunda üretimin yönlendirilmesi amacıyla):

K.K.T.C. tarımı için prim ödemelerinin temel amacı serbest piyasa koşullarının oluşmasını sağlayarak, ürün yetiştiricilerini desteklemek aynı zamanda kırsal kesimdeki istihdam ve katma değeri artırmaktır. Buna göre KKTC tarımı için önemli görülen ürün gruplarında prim ödemeleri yararlı olacaktır. Yıllık üretim planlaması ve piyasa koşulları da dikkate alınarak prim uygulama şekli ve prim uygulanacak ürün belirlenir.

3) Tarımsal sigorta pirim desteğinin verilmesi ve buna çiftçi katkısının sağlanması

Bu uygulamanın temel amacı, risk ve belirsizliğin yüksek olduğu tarım sektöründe, tarım sigortası uygulamalarının yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılmasıdır.

4) Faizsiz veya düşük faizli kredi uygulamaları (Üretimin ve yatırımların yönlendirilmesi amacıyla):

Öncelikle sektörde rekabetin sağlanması amacıyla yasal alt zeminin hazırlanması ve teminat konusundaki yasal sorunların giderilmesi gerekmektedir. Faizsiz veya düşük faizli kredi uygulamalarında öncelikli alanlar belirlenmelidir.

5. Proje bazlı destekler (Alternatif ürünlerin yaygınlaştırılması ve yatırımların yönlendirilmesi amacıyla):

Ayrıca belirlenen öncelikli alanlar için proje bazlı yatırım kredilerine öncelik ve ağırlık verilmesi önemli görölmektedir. Maliyetleri düşürücü, kaliteyi ve üretimi artırıcı hibe desteklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

B. KIRSAL KALKINMA

Amaç

Kırsal alanda tarımsal altyapı hizmetlerini ve çiftçinin ekonomik örgütlenme düzeyini geliştirmek, pazar entegrasyonunu sağlamak, kırsal nüfusun gelirini çeşitlendirmek, yerel kalkınma kapasitesini ve yaşam kalitesinin artırılması.

Stratejiler

- Tarımsal ürün ve girdi piyasalarında üretici örgütlerinin rollerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi,
- Markalaşma ve coğrafi işaret çalışmalarına öncelik verilmesi,
- Üretici eğitim ve yayım çalışmalarına önem verilmesi
- Kırsal yaşam şartlarının iyileştirilmesi
- Kadınların ve gençlerin üretime katılmalarının teşvik edilmesi
- Ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi.

Araçlar;

1. Tarımsal amaçlı kooperatiflerin ve diğer üretici örgütlerinin yasal zemininin oluşturulması, kooperatifler aracılığıyla ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi
2. Kredi imkanlarının ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönlendirilmesi sağlanmalı,
3. Üretici ve Üretici grupları tarafından yapılan köy bazlı yatırımlara hibe destekleri verilmesi,
4. Kadınlar ve gençlere yönelik meslek edindirme eğitim çalışmalarının düzenlenmesi

C. DOĞAL KAYNAKLAR

Amaç;

Doğal kaynakları, özellikle de su ihtiyacına göre yetersiz olan yerel su kaynaklarını, doğru ve bilinçli kullanmak, tarımsal altyapıyı geliştirmek, çevresel sürdürülebilirliği sağlamak.

Stratejiler;

- Su kaynaklarının korunması ve rasyonel kullanımı,
- Toprak kaynaklarının korunması ve rasyonel kullanımı

Araçlar;

- Yeraltı ve yerüstü suyu kullanımının tam kontrolünün sağlanması ve yasal düzenlemelerin oluşturulması,
- Su kullanımını organize edecek, üretici ve sulama birliklerinden oluşan bir entegre su yönetiminin oluşturulması,
- Su tasarrufu sağlamaya yönelik sulama bilincinin oluşturulması,
- Kurak ve yarı kurak koşullara uygun ürün çeşitlerinin geliştirilmesi ve bu çeşitleri yetiştirenlerin desteklenmesi
- Arıtılmış atık suların tarımda kullanılmasının sağlanması,
- Türkiye'den gelen suyun kullanılmasına yönelik altyapı çalışmalarının tamamlanması,
- Tarımsal faaliyet amacıyla kullanılan kimyasal girdilerin su ve toprak kaynaklarını olumsuz etkilememesi amacıyla sürdürülebilir üretim yöntemlerinin desteklenmesi,
- Verimli tarım topraklarının amaç dışı kullanımının önlenmesine yönelik yasal tedbirlerin alınması,
- Toprak, bitki ve su analizlerine dayalı gübreleme programlarının teşvik edilmesi,

D. KURUMSAL YAPI

Amaç;

Tarımda rekabet koşullarını sağlayarak, sektörde faaliyet gösteren kurumların etkinliğini artırmak.

Stratejiler;

-Bazı ürün ve girdi piyasalarında var olan tekelci yapının, rekabetçi yapıya izin verecek şekilde yapılandırılması, bu bağlamda TÜK'nun tarımsal piyasaları denetleme ve düzenlemedeki etkinliğinin sağlanması, SÜTEK'in hijyen ve kalite konularını geliştirici ve süt piyasasını daha rekabetçi bir düzeye getirecek faaliyetlerde bulunması.

-Üretimden pazarlamaya kadar olan safhalarda hizmet vermek üzere üretici örgütlerinin geliştirilmesi,

-Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'nın hizmet etkinliğinin artırılması ve yeni istihdam politikasının oluşturulması.

Araçlar;

Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığının hizmet etkinliğinin artırılmasına yönelik araçlar

- Birimlerin personel ihtiyaçlarının belirlenmesinde, yörenin tarımsal potansiyeli ve sorunlarına çözüm getirecek, nitelikli personel istihdamına yönelik bir sistemin kurulması,

-Performansı, verimliliği ve liyakatı özendirici çalışma ortamının oluşturulması

-Kaynakları etkin kullanan, modern teknolojiyi geliştirmeye yönelik, AR-GE öncelik alanlarının belirlenerek, bu doğrultuda, yeni projelerin hazırlanması, yönetimi, izleme ve değerlendirilmesi konularında araştırma enstitüsünün kapasitelerinin güçlendirilmesi,

-Tarımsal destekleme kapsamına alınacak ürünlerle ilgili olarak piyasaların izlenmesinde, destekleme hizmetlerinin yürütülmesinde ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasında görev alacak bir birimin oluşturulması,

-Ulusal ve uluslararası kurumlarla işbirliğinin artırılması,

-Ulusal gıda referans laboratuvarlarının geliştirilmesi.

TOPRAK ÜRÜNLERİ KURUMU

TÜK'ün mevcut çalışma düzeni kurumun yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir.

1- Destekleme alımları sonucu ürün alım-satım farkı nedeniyle büyük görev zararlarının oluşmasına ve İhtiyaç fazlası istihdam nedeniyle yüksek personel giderlerine yol açmaktadır. Bu nedenle Mevcut yapıda aşağıdaki önlemlerin alınması gerekmektedir.

- TÜK'ün müdahale kurumu olarak yeniden organize edilmesi ve fiyat dalgalanmaları durumunda piyasaya müdahale ederek alım satımlarda bulunması,
- TÜK'ün üreticiden aldığı fiyatın altında kalmayacak ve zararlarını karşılayacak şekilde ürün satış fiyatını belirlemesi,
- Şube sayısının azaltılması ve boşa çıkan depo ve tesislerin kiralanması ve/veya satılması.
- Personel durumunun yeni görev ve sorumluluklara göre belirlenmesi. Personel yükünün azaltılması.
- TÜK yasası yeniden gözden geçirilerek müdahale kurumu olarak organize edilmesi.

SÜT ENDÜSTRİSİ KURUMU

-Çiğ süt piyasanın sağlıklı işleyebilmesi için kurumun düzenleyici bir fonksiyona sahip olması ve süt ticaretinin SÜTEK kontrolünde kademeli olarak serbest piyasaya bırakılması,

-Süt fiyatı serbest piyasa koşullarında oluşması hedeflenerek, piyasada kurum, imalatçılar ve üretici örgütleri süt fiyatlarının oluşmasına katkıda bulunması, Süt fiyatları Bakanlar Kurulu Kararları ile değil SÜTEK yönetim kurulu tarafından belirlenecek.

-Süt üretim maliyetlerini düşürücü desteklerin devreye girmesiyle prim ödemelerinin azaltılması,

-SÜTEK'in analiz,standart belirlme ve denetim fonksiyonunun artırılması,

-Üreticiye ve imalatçıya, sağlıklı süt üretimi yanında üretim maliyetlerini azaltıcı ve verimliliği artırıcı alt yapı yatırımları için destek verilmesi,

-SÜTEK'in yönetim yapılanmasında hayvancılık sektöründeki tüm aktörlerin karar alma sürecine katılımı söz konusudur. Ancak kurumun yeni yönetim yapılanmasında üreticilerin ve

imalatçuların fiyat belirlemede etkin ve sorumluluk sahibi bir konuma getirilmesi sağlanmalıdır,

-Kurum SÜTEK le ilgili görev tanımında daha çok hayvancılık sektörünün üretim planlanmasının yapılması, süt kalitesinin artırılması için gerekli projeli çalışmaların geliştirilmesi, pazar araştırması, güvenli süt ve ürünlerinin üretimi ve yasal mevzuat alt yapısının hazırlanması gibi konularda faaliyetlerini çoğaltmalıdır.

CYPFRUVEX Ltd.

CYPFRUVEX'in müdahale kurumu olarak yeniden organize edilmesi ve fiyat dalgalanmaları durumunda piyasaya müdahale ederek alım satımlarda bulunması, bu faaliyetleri görev zararı yapmama hedefi ile yürütmesi.

Yeni pazar arayışları ve ihracat imkanlarını geliştiren ve ülke Narenciye sektörüne alternatifler yaratan bir çalışma yöntemi benimseyecektir. Özellikle Türkiyeden gelen kaliteli suyu kullanarak kalitenin artırılmasına kadar geçecek sürede konsantre tesisini kullanarak üreticinin ürününü değerlendirecek bir anlayış içinde çalışmalar yapılmalıdır. Nihai hedef yüksek fiyasa değeri olan türlerin kaliteli bir şekilde üretilmesi ve minimum destekle sektörün ilerlemesi olacaktır.

6. K.K.T.C. TARIM STRATEJİSİ EYLEM PLANI

6.1. ARZ GÜVENLİĞİ VE GIDA GÜVENİLİRLİĞİ

Stratejik Amaç	Hedef	Faaliyet	Performans Göstergesi	Tarih
1. Üretim verimliliği artırılacaktır.	1.1 Kontrol edilebilir ve izlenebilir Tarımsal planlama yapılacaktır.	1.1.1 Çiftçi kayıt sistemi ve hayvan kayıt sistemi etkin hale getirilecektir.	1.1.1 Çiftçi kayıt sistemi ve hayvan kayıt sisteminin TC Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile işbirliği içinde geliştirilmesi çalışmalarının başlatılması.	1.1.1. 2016 Kasım
		1.1.2 Tarımsal Destekler temel ürünlerin üretim miktarını dengeleyecek şekilde her yıl yeniden belirlenecektir.	1.1.2 Bakanlar Kurulu Kararlarının yayınlanması	1.1.2. 2017 Ocak
	1.3 Tarımsal sigorta sistemi ve risk yönetimi etkinleştirilecektir.	1.3.1. Tarım Sigorta Fonu kapsamı Gözden geçirilecektir.	1.3.2 TC Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile TARSİM oluşumu ve Ülkemize adaptasyonu çalışmaları başlatılacak.	1.3.1 2017 Mart
		1.3.2. Tarımsal Sigorta konularında TARSİM oluşumundan destek alınacaktır.		1.3.2. 2016 Kasım
1.4 Tarımsal girdi maliyetleri aşağı çekilecektir.	1.4. Teşvik ve Desteklerin belirlenmesinde dikkate alınacaktır.	1.4.1. Bakanlar Kurulu Kararının üretilmesi	1.4. 1.2017 Ocak	

	<p>2.1. Üretimde Uluslar arası standartlara uyum sağlanacaktır.</p> <p>2.2.Kontrol ve denetimler etkinleştirilecektir.</p>	<p>2.1.1 Ulusal Gıda Referans Laboratuvarının etkinliği artırılacaktır.</p> <p>2.2.1.1.Ürün izleme sistemleri uygulamaya girecektir.</p> <p>2.2.2.Kamu denetim birimleri güçlendirilecektir.</p>	<p>2.2.2.İşletmelerin belirlenmiş standartlara göre denetiminin yapılması</p>	<p>2.1.1. 2017 Mart</p> <p>2.2..2. 2017 Mart</p>
2. Gıda güvenilirliği sağlanacaktır	3.1.Su kaynaklarının korunması ve rasyonel kullanımı sağlanacaktır.	<p>3.1.1. Su kullanım planı yapılacaktır.</p> <p>3.1.2. Entegre su yönetimi birimi oluşturulacaktır.</p> <p>3.1.3. Türkiye'den Boru ile getirilen suyun kullanımı için altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.</p>	<p>3.1.1. Su Yönetim yasasının çıkarılması</p> <p>3.1.2 Su yönetim yasasının çıkarılması</p> <p>3.1.3.Projelerin hayata geçirilmesi</p>	<p>3.1.1.Aralık 2017</p> <p>3.1.2. Aralık 2017</p> <p>3.1.3. 2018 yılı</p>

KIRSAL KALKINMA

Stratejik Amaç	Hedef	Faaliyet	Performans Göstergesi	Tarih
1.Gelir artırıcı faaliyetlerin yaygınlaştırılması	<p>1.1.Tarımsal örgütler etkinleştirilecektir.</p> <p>1.2.Tarımsal ve tarım dışı gelir getirici faaliyetlerin artırılacaktır.</p>	<p>1.1.1.Tarımsal amaçlı Kooperatifler yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>1.1.2.Çiftçi grupları tarafından yapılan yatırımlara ilave destek sağlanacaktır.</p> <p>1.2. 1. Köy bazlı yatırımlara kredi ve hibe desteği verilecektir.</p> <p>1.2.2. Agro Turizm teşvik edilecektir.</p> <p>1.2.3. Coğrafi işaret çalışmaları desteklenecektir.</p> <p>1.2.4. Kadınlara ve gençlere yönelik eğitim çalışmaları yapılacaktır.</p>	<p>1.1.1 Destek sisteminde Üretici Kooperatifleri lehine iyileştirmeler yapılacaktır.</p> <p>1.1.2. Çiftçi katılımlı yatırımlardaki artış</p> <p>1.2.1.Köy bazlı yatırımlardaki artış</p> <p>1.2.2. Agro turizm işletme sayısındaki artış</p> <p>1.2.3.Coğrafi işaretli ürün sayısındaki artış</p> <p>1.2.4.Kadınlara ve gençlere yönelik kurs sayısı</p>	Program boyunca
2.Yaşam kalitesi iyileştirilecektir.	2.1. Kırsal altyapı eksikleri tamamlanacaktır.	<p>2.1.1. Tarımsal elektrifikasyon desteklenmeye devam edilecektir.</p> <p>2.1.2. Ova yollarının standartları iyileştirilecektir.</p>	<p>2.1.1. Elektrik bağlanan işletme sayısı</p> <p>2.1.3. Yeni yapılan ve düzeltilen yollardaki artış</p>	Program boyunca

KURUMSAL YAPI

Stratejik Amaç	Hedef	Faaliyet	Performans Göstergesi	Tarih
1.Kamu kurumlarının hizmet kalitesi artırılabacaktır.	1.1.Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığının hizmet etkinliği artırılacaktır.	1.1.1 Norm kadro ve personel envanteri çalışması yapılacaktır. 1.1.2. Performansı, verimliliği ve liyakati özendirici çalışma disiplini sağlanacaktır. 1.1.3.Teknik ve idari kapasiteyi geliştirmek için hizmet içi eğitim faaliyetleri artırılabacaktır.	1.1.1.Personel sayısındaki değişiklikler 1.1.3.Hizmet içi eğitime katılan kişi sayısındaki artış	Program süresince
	1.2 Serbest Piyasa oluşumu sağlanacaktır.	1.2.1 Denetime tabi ürün uygulamasına son verilecektir. 1.2.2 Piyasayı bozucu yönde ürün alım fiyatı açıklanmayacaktır.	1.2.1 Gerekli mevzuat değişikliğinin yapılması 1.2.2. Ürün fiyatlarının primli oluşması	1.2.1 2017 Ağustos 1.2.2 Program boyunca
2.Piyasa mekanizması oluşumuna katkı verecek şekilde aracı kurumlar yeniden yapılandırılacaktır.	2.1. TÜK müdahale kurumu olarak yeniden yapılandırılacaktır.	2.1.1. TÜK'ün sadece müdahale kurumu olarak piyasada yer alması sağlanacaktır. 2.1.2. Ürün satış fiyatı, TÜK'ün üreticiden aldığı fiyatın altında kalmayacak şekilde belirlenecektir. 2.1.3. TÜK'ün istihdam politikası kurumun piyasadaki yeni rolüne göre belirlenecektir.	2.1.1.Denetime tabii ürün uygulamasına son verilmesi ve Arpa dış alım satımının serbest hale gelmesi 2.1.2. Görev zararı oluşturulmaması 2.1.3.1. Personel sayısının yeniden düzenlenmesi 2.1.3.2. İhtiyaç fazlası şubelerin kapatılması	2.1.1.Ağustos 2017 2.1.2. Ağustos 2017 2.1.3. Ağustos 2017 2.1.3.1. Ağustos 2017

	<p>2.2. SÜTEK denetleyici yapıya dönüştürülecek</p> <p>2.3.CYPFRUVEX Müdahale kurumu olarak yeniden düzenlenecektir.</p>	<p>2.2.1. Süt fiyatları kademeli olarak serbest piyasaya bırakılacaktır.</p> <p>2.2.2. SÜTEK'in analiz, standart belirleme ve denetim fonksiyonu geliştirilecek ve süt kaliteye göre fiyatlandırılacak.</p> <p>2.3. CYPFRUVEX'in sadece müdahale kurumu olarak piyasada yer alması sağlanacaktır.</p>	<p>2.2.1.Süt fiyatının Bakanlar Kurulu Kararı olarak açıklanmaması</p> <p>2.2.2. Yönetim Kurulu Kararlarının üretilmesi</p> <p>2.3.Görev zararı oluşturulmaması hedeflenecektir.</p>	<p>2.2.1. Ağustos 2016</p> <p>2.2.2.Program boyunca</p> <p>2.3. Aralık 2016</p>
--	--	---	--	---